

Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 2017-2020: Ynys Môn

Adroddiad Asesu Blynyddol 2018/19

Lluniwyd yr adroddiad hwn ar sail yr wybodaeth a ddarparwyd yn y datganiad blynyddol, yr astudiaethau achos a'r adroddiad naratif a gyflwynwyd gan Ynys Môn i Isadran Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd Llywodraeth Cymru.

1 Crynodeb gweithredol

Mae Ynys Môn yn cyflawni 11 o'r 12 hawl graidd yn llawn erbyn hyn ac yn cyflawni un ohonynt yn rhannol.

O'r 10 dangosydd ansawdd sy'n cynnwys targedau, cyflawnodd Ynys Môn 7 ohonynt yn llawn ac 1 ohonynt yn rhannol a methodd â chyflawni 2 ohonynt.

Gwelwyd rhai newidiadau yn lefelau perfformiad gwasanaeth llyfrgell Ynys Môn yn 2018/19, wrth i'w broses drawsnewid gael ei chwblhau, gan ailffurfio'r seilwaith sy'n sail i'r gwasanaeth. Caewyd dau o'i bwyntiau gwasanaeth llyfrgell lleiaf, gan ei gwneud yn bosibl i ailddosbarthu'r staff a'r adnoddau, ac mae strwythur staffio newydd ar waith a ddylai sicrhau mwy o gapasiti ar ôl i'r broses recriwtio gael ei chwblhau. Serch hyn, mae'r staff wedi cyflawni arlwy estynedig o hyfforddiant, digwyddiadau a gweithgareddau yn 2017/18 er bod y rhan fwyaf o ddangosyddion allweddol eraill o ddefnydd llyfrgelloedd wedi parhau i ostwng. Rhagwelir gwelliannau wrth i'r gwaith marchnata, yr amserlen a'r llyfrgell symudol newydd ennill eu plwyf. O ganlyniad, dylai datganiad yr awdurdod ar gyfer 2019/20 ddarparu darlun cliriach o'r ffordd y mae rhoi Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell 2017-22 ar waith, ynghyd â newidiadau diweddar i ganghennau, yn effeithio ar berfformiad o dan y fframwaith.

- Erbyn hyn, gall pob llyfrgell ddarparu'r ystod lawn o gymorth ar gyfer datblygiad unigol, ac ystod estynedig o wasanaethau iechyd a lles.
- Mae'r niferoedd sy'n manteisio ar gyfleoedd hyfforddiant ffurfiol ac anffurfiol wedi parhau i gynyddu, ond mae'r niferoedd sy'n mynychu sesiynau hyfforddiant a drefnwyd ymlaen llaw yn dal ar y lefel isaf yng Nghymru.
- Mae Ynys Môn wedi ehangu ei raglen o ddigwyddiadau a gweithgareddau yn 2018/19, er gwaethaf cyfyngiadau o hyd ar gapasiti staff; dim ond mewn llyfrgelloedd penodol o hyd y gall y gwasanaeth ddarparu gweithgareddau / digwyddiadau i'r rhai â gofynion arbennig.
- Mae nifer yr ymwelwyr wedi parhau i leihau, a hefyd nifer y llyfrau a fenthycir, a hynny'n rhannol oherwydd llai o ddefnydd o'r llyfrgell deithiol; disgwylir gwelliannau wrth i'r ddarpariaeth deithiol newydd gael ei hymgorffori.
- Mae cyllidebau caffael wedi parhau ar yr un lefelau, ac mae'r gwasanaeth yn parhau i berfformio'n dda o ran gwariant ar lyfrau plant, a chefnogi'r ddarpariaeth Gymraeg.
- Mae strwythur staffio newydd ar waith, ac mae'r broses o recriwtio i swyddi gwag yn mynd rhagddi. Yn y cyfamser, nid yw'r gwasanaeth yn cyflawni'r naill darged staffio na'r llall, gyda phroblemau canlyniadol o ran capasiti.
- Mae cyfanswm y gwariant refeniw wedi cynyddu ychydig ers 2017/18, gyda gwariant y pen o'r boblogaeth uwchlaw'r lefel ganolrifol.

2 Perfformiad yn erbyn y safonau

Mae'r fframwaith safonau yn cynnwys hawliau craidd, dangosyddion ansawdd â thargedau, dangosyddion ansawdd â meincnodau a mesurau effaith. Mae Adran 2 yn crynhoi'r llwyddiannau yn erbyn y meysydd hyn. Darperir adroddiad naratif o berfformiad yr awdurdod yn Adran 3.

2.1 Hawliau craidd

Mae Ynys Môn bellach yn cyflawni 11 o'r 12 hawl graidd yn llawn, ac un yn rhannol. Er bod Strategaeth i'r Gwasanaeth Llyfrgell ar gyfer 2017-2022 ar waith, nid yw ar gael ar-lein yn hawdd i'r cyhoedd ac o ganlyniad, dim ond yn rhannol y cyflawnir HE12; unwaith y bydd y strategaeth ar gael drwy dudalennau gwe'r gwasanaeth llyfrgell caiff yr hawl hon ei chyflawni'n llawn. Mae'r gwasanaeth yn parhau i berfformio'n dda mewn meysydd eraill a gwmpesir gan yr hawliau, yn enwedig o ystyried y cyfyngiadau ar adnoddau a chapasiti'r staff. Drwy weithio mewn partneriaeth â staff dysgu gydol oes, a chydweithwyr ac asiantaethau eraill, mae'r gwasanaeth yn helpu i sicrhau'r ystod fwyaf bosibl o wasanaethau y gellir eu darparu, gyda ffocws penodol ar lesiant ar gyfer y gwaith hwn. Mae ymgynghori â chymunedau lleol a'r arolygon blaenorol o ddefnyddwyr wedi bwydo i mewn i'r cynlluniau i drawsnewid y gwasanaeth, a'r broses o ddatblygu strategaeth y gwasanaeth llyfrgell yn uniongyrchol.

2.2 Dangosyddion ansawdd sydd â thargedau

Mae 16 o ddangosyddion ansawdd (DA) yn y fframwaith, a deg ohonynt yn cynnwys targedau. O'r rhain, mae Ynys Môn yn cyflawni 7 yn llawn, 1 yn rhannol ac yn methu â chyflawni 2 o'r dangosyddion.

Dangosydd Ansawdd	Cyflawni?
DA 3 – Cefnogaeth ar gyfer datblygiad unigol	Cyflawni'n llawn
a) Cymorth TGCh	✓
b) Hyfforddiant sgiliau a llythrennedd gwybodaeth	✓
c) Cymorth e-lywodraeth	✓
d) Datblygu darllenwyr	✓
DA 4 (a) Cefnogaeth ar gyfer iechyd a lles	Cyflawni'n llawn
i) Cynllun Presgripsiwn Llyfrau	✓
ii) Cynllun Llyfrau Llesol	✓
iii) Casgliad penodol i iechyd a lles	✓
iv) Gwybodaeth am ymddygiadau a ffyrdd o fyw	✓
v) Arwyddbyst at wasanaethau iechyd a lles	✓
DA 6 – Pob man gwasanaeth sefydlog yn cynnig digwyddiadau/gweithgareddau i ddefnyddwyr sydd â gofynion arbennig	x Heb ei gyflawni
DA 7 – Lleoliad manau gwasanaeth	✓ Cyflawni'n llawn
DA 9 – Deunydd darllen cyfoes a phriodol	Heb ei gyflawni
Derbyniadau y pen o'r boblogaeth	x
<u>neu</u> Wariant ar ddeunyddiau y pen o'r boblogaeth	x

DA 10 – Adnoddau Cymraeg		Cyflawni'n llawn
% y gyllideb deunyddiau wedi'i gwario ar y Gymraeg	✓	
<u>neu</u> Wariant ar y Gymraeg y pen o'r boblogaeth	x	
DA 11 – Mynediad ar-lein:		Cyflawni'n llawn
a) i) Mynediad cyhoeddus i'r Rhynggrwyd	✓	
ii) Darpariaeth Wi-Fi	✓	
DA 12 – Cyflenwi ceisiadau		Cyflawni'n llawn
a) % y ceisiadau wedi'i chyflenwi o fewn 7 diwrnod	✓	
b) % y ceisiadau wedi'i chyflenwi o fewn 15 diwrnod	✓	
DA 13 – Lefelau staffio a chymwysterau:		Cyflawni'n rhannol
i) Staff y pen o'r boblogaeth	x	
ii) Staff cymwysedig y pen o'r boblogaeth	x	
iii) Cymwysterau/hyfforddiant pennaeth y gwasanaeth	✓	
iv) Canran DPP	✓	
DA 16 – Oriau agor y pen o'r boblogaeth	✓	Cyflawni'n llawn

Bu rhai newidiadau yn y perfformiad o gymharu â 2017/18. Gyda'r cymorth llawn ar gyfer datblygiad unigol yn cael ei ddarparu ym mhob prif fan gwasanaeth mae DA 3 wedi'i gyflawni'n llawn bellach. Fodd bynnag, Yn 2018/19, er mwyn sicrhau cysondeb rhwng awdurdodau ac adlewyrchu perfformiad gwasanaethau unigol, ni chafodd e-adnoddau a gaffaelwyd yn ganolog eu cynnwys yn yr adroddiad yn erbyn eitemau a gaffaelwyd ar gyfer DA 9 ar y cam asesu. Mae hyn wedi effeithio ar berfformiad Ynys Môn yn y maes hwn ac ni chyrrhaeddir y safon o ran hyn mwyach.

2.3 Mesur effaith

Mae'r fframwaith yn cynnwys tri dangosydd sy'n ceisio asesu'r effaith y mae defnyddio'r gwasanaeth llyfrgell yn ei chael ar fywydau pobl. Nid oes targedau i'r dangosyddion hyn, a dim ond unwaith yn ystod cyfnod tair blynedd y fframwaith y mae gofyn i awdurdodau gynnal arolygon defnyddwyr ar gyfer Dangosyddion Ansawdd 1. Mae'r ffigurau crynhoi isod (isaf, canolrif ac uchaf) felly yn seiliedig ar yr awdurdodau hynny sy'n nodi eu bod wedi cwblhau eu harolygon defnyddwyr yn ystod 2017/18 neu 2018/19. Mae'r safleoedd yn adlewyrchu nifer yr ymatebwyr, ac 1 yw'r awdurdod sydd â'r sgôr uchaf.

Nid yw Ynys Môn wedi cwblhau ei arolygon o ddefnyddwyr eto, y mae'n bwriadu eu cynnal yn 2019/20. Er bod ffigur wedi'i nodi ar gyfer DA 5 b) isod, nid yw'r sampl a arolygwyd yn bodloni'r gofyniad sylfaenol i fod yn ystadegol gywir.

Dangosydd perfformiad		Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf
DA 1 – Gwneud gwahaniaeth					
b) % y plant sy'n meddwl bod y llyfrgell yn eu helpu i ddsygu a chael gwybod pethau:	dd/b		60%	94%	97%
e) % yr oedolion sy'n credu bod y llyfrgell wedi gwneud gwahaniaeth i'w bywydau:	dd/b		38%	88%	95%
DA 5 b) % mynychwyr sesiynau hyfforddi a ddywedodd fod yr hyfforddiant wedi'u helpu i gyflawni eu hamcanion:	99%	=4/20	80%	97%	100%

Gofynnir i awdurdodau hefyd gyflwyno hyd at bedair astudiaeth achos yn disgrifio'r effaith y mae'r gwasanaeth llyfrgell wedi'i chael ar unigolyn neu grŵp o unigolion yn ystod y flwyddyn. Cyflwynodd Ynys Môn ddwy astudiaeth achos o'r fath:

- Cynhwysiant digidol – datganiadau o effaith yn dangos gwerth a phwysigrwydd y cymorth TG a roddir drwy'r gwasanaeth llyfrgell; galluogi pobl leol i ddefnyddio gwasanaethau'r cyngor, meithrin a chynnal cysylltiadau â theulu ar-lein, a gwella eu sgiliau TG a chael mynediad ehangach at gyfleoedd dysgu.
- Iechyd a Lles – tystiolaeth unigolion o bwysigrwydd mynediad at y cynllun presgripsiwn llyfrau, er mwyn cefnogi rhywun sydd â gorbryder difrifol. Roedd y llyfr a ragnodwyd nid yn unig wedi ei helpu gyda'i phroblemau iechyd, ond wedi ei chysylltu unwaith eto â'r llyfrgell, a darllen er mwynhad.

2.4 Dangosyddion perfformiad a meincnodau ansawdd

Nid oes targedau i'r dangosyddion sy'n weddill, ond maent yn fodd i wasanaethau fonitro a meincnodi eu perfformiad dros amser, a chymharu ag awdurdodau eraill. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi safle Ynys Môn ar gyfer 2018/19. Mae safle'r awdurdod wedi'i roi allan o 22, sef 1 yw'r uchaf a 22 yw'r awdurdod sydd â'r sgôr isaf, oni nodir yn wahanol. Mae dangosyddion lle mae llai na 22 awdurdod wedi cyflenwi data ar eu cyfer yn ddangosyddion lle nad oedd yr elfennau data perthnasol ar gael i rai awdurdodau. Mae ffigurau o flwyddyn gyntaf y chweched fframwaith neu arolygon blaenorol perthnasol hefyd wedi'u cynnwys at ddibenion cymharu. Caiff dangosyddion 'y pen o'r boblogaeth' eu cyfrifo fesul 1,000 o'r boblogaeth oni nodir fel arall.

Dangosydd perfformiad		Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf	2017/18
DA 1 – Gwneud gwahaniaeth						[Fframwaith 5]
a) % yr oedolion sy'n credu bod defnyddio'r llyfrgell wedi'u helpu i ddatblygu sgiliau newydd	dd/b		24%	82%	96%	67%
c) iechyd a lles	dd/b		33%	62%	94%	51%
d) lle diogel a chroesawgar	dd/b		90%	97%	100%	97%
DA 2 – Boddhad cwsmeriaid						[Fframwaith 5]
a) dewis 'da iawn' neu 'da' o lyfrau	dd/b		81%	91%	98%	94%
b) gofal cwsmeriaid 'da iawn' neu 'da'	dd/b		93%	99%	100%	99%
c) cyfleusterau TG 'da iawn' neu 'da'	dd/b		65%	91%	95%	
d) 'da iawn' neu 'da' yn gyffredinol	dd/b		93%	97%	99%	97%
e) sgôr allan o ddeg gan ddefnyddwyr 16 oed ac iau	dd/b		8.5	9.3	9.5	8.6
DA 5 – Hyfforddiant i ddefnyddwyr						
a) mynychwyr y pen o'r boblogaeth	13	22/22	13	30	208	10
c) hyfforddiant anffurfiol y pen o'r boblogaeth	306	6/22	15	199	433	289
DA 6 – Mynychwyr mewn digwyddiadau y pen o'r boblogaeth	222	15/22	91	295	689	188
DA 8 – Defnyddio'r llyfrgell ¹						
a) ymweliadau y pen o'r boblogaeth	3,946	12/22	2,596	3,969	7,170*	4,107
b) rhith-ymweliadau y pen o'r boblogaeth	1,708	2/22	345	885	2,205	1,728
c) benthycwyr gweithredol y pen o'r boblogaeth	107	18/22	58	150	251	110
DA 10 – Benthyciadau Cymraeg y pen o'r boblogaeth ²	976	5/22	95	602	1,424	877

DA 11 – Mynediad ar-lein						
b) cyfrifiaduron y pen o'r boblogaeth ³	10	11/22	5	10	14	10
c) % yr amser sydd ar gael i'w defnyddio gan y cyhoedd	57%	2/22	14%	25%	63%	67%
DA 13 – Lefelau staffio a chymwysterau						
(v) a) cyfanswm gwirfoddolwyr	3	21/21	3	30	214	3
b) cyfanswm oriau gwirfoddolwyr	90	21/21	90	1,477	9,806	53
DA 14 – Gwariant gweithredol						
a) cyfanswm gwariant y pen o'r boblogaeth £12,779	9/22	£7,181	£12,145	£19,449	£12,728	
b) % ar staff	54%	17/22	47%	62%	78%	64%
% ar adnoddau gwybodaeth	13%	12/22	8%	13%	21%	13%
% ar offer ac adeiladau	3%	14/22	0.4%	4%	25%	3%
% ar gostau gweithredol eraill	31%	5/22	0.3%	16%	37%	20%
c) gwariant cyfalaf y pen o'r boblogaeth	£1,734	7/22	£0	£467	£8,829	£2,042
DA 15 – Cost net am bob ymweliad	£1.31	19/22	£1.18	£1.82	£2.52	£1.50
DA 16 – Oriau agor ⁴						
(iii) a) % oriau cau manau gwasanaeth sefydlog heb gynllunio gwneud hynny	0.00%	=1/22	0.00%	0.00%	0.25%	0.04%
b) % arosfannau'r llyfrgell deithiol / danfon i'r cartref a fethwyd	0.00%	=1/20	0.00%	0.28%	7.99%	0.00%

¹ rhoddir seren wrth ymyl ffigurau ar gyfer gwasanaethau sydd wedi'u cyd-leoli; mae perfformiad y gwasanaethau hyn yn debygol o adlewyrchu'r ffaith bod mwy o bobl yn ymweld â nhw, ac felly ni ellir eu cymharu'n uniongyrchol â darpariaeth llyfrgell ar wahân

² fesul 1,000 o'r boblogaeth breswyl sy'n siarad Cymraeg; ffigurau o adroddiadau 2017/18 wedi'u cywiro yn dilyn gwall cyfrifo

³ fesul 10,000 o'r boblogaeth breswyl ⁴ Mae'r safleoedd yma wedi'u troi i'r gwrthwyneb, felly 1 yw'r awdurdod â'r sgôr isaf (yr awdurdod sy'n perfformio orau).

3 Dadansoddi perfformiad

Mae'r hawliau craidd a'r dangosyddion ansawdd wedi'u rhannu yn bedwar maes allweddol. Mae'r adran hon yn yr adroddiad yn amlinellu perfformiad yn y meysydd hyn, ac yn cymharu'r perfformiad hwn â blwyddyn gyntaf y chweched fframwaith (2017/18).

3.1 Ateb anghenion cwsmeriaid (DA 1-5)

Nid yw gwasanaeth Ynys Môn wedi cynnal ei arolygon o ddefnyddwyr eto, y nodir y cânt eu cynnal yn 2019/20. Gellir gweld effaith y newidiadau wedi'u cynllunio i seilwaith y gwasanaeth yn y ddarpariaeth ar gyfer datblygiad unigol, yn sgil cau dau fan gwasanaeth sydd wedi ei gwneud yn bosibl i staff ac adnoddau gael eu hailddosbarthu; o ganlyniad cynigir yr ystod lawn o sesiynau sgiliau ym mhob llyfrgell bellach, ac mae DA 1 yn cael ei gyflawni'n llawn. Mae'r ymarfer ailstrwythuro hefyd wedi galluogi'r gwasanaeth i ymestyn ei ddarpariaeth ar gyfer iechyd a lles, gyda phob man gwasanaeth bellach yn cynnig gwasanaethau deall dementia. Mae lefelau hyfforddiant ffurfiol ac anffurfiol wedi parhau i gynyddu, ond mae'r niferoedd sy'n mynychu sesiynau hyfforddiant a drefnwyd ymlaen llaw yn dal ar y lefel isaf y pen o'r boblogaeth yng Nghymru. Erys y galw am gymorth anffurfiol i ddefnyddio gwasanaethau ar-lein, yn arbennig o uchel.

3.2 Mynediad a defnydd (DA 6-8)

Mae newidiadau i seilwaith y gwasanaeth yn 2018/19 wedi arwain at ostyngiad bach yng nghanran yr aelwydydd sydd o fewn pellter hygyrch i fan gwasanaeth llyfrgell, ond parheir i gyflawni'r targed o ran hyn o dipyn. Mae Ynys Môn wedi ehangu ei raglen o ddiwyddiadau a gweithgareddau yn 2018/19, er gwaethaf cyfyngiadau o hyd ar gapasiti

staff; mae'r niferoedd sy'n mynychu wedi cynyddu o ganlyniad, ond maent yn dal islaw'r lefel ganolrifol. Mae'r ddarpariaeth o ddigwyddiadau a gweithgareddau i ddefnyddwyr sydd â gofynion arbennig hefyd wedi gwella, gyda darpariaeth wedi'i thargedu mewn saith allan o'r wyth prif fan gwasanaeth llyfrgell, ond mae'r gwasanaeth yn dal i fethu â chyrraedd y safon o ran hyn (DA 6). Mae nifer yr ymwelwyr wedi parhau i leihau, a hefyd nifer y llyfrau a fenthycir; priodolir hyn yn bennaf i leihad yn nifer yr ymweliadau gan y llyfrgell deithiol, ac mae'r gwasanaeth yn disgwyl gwrthdroi'r duedd hon yn 2019/20 pan fydd ei lyfrgell deithiol newydd, a'i hamserlen a'i hymgyrch farchnata yn ymsefydlu. Mae nifer y lawrlwythiadau electronig wedi cynyddu ymhellach, tuedd a welir ledled Cymru ac mae aelodaeth llyfrgell hefyd wedi cynyddu, ond erys perfformiad y pen o'r boblogaeth o ran hyn yn isel iawn o hyd.

3.3 Cyfleusterau a gwasanaethau (DA 9-12)ⁱ

Parhaodd cyllideb deunyddiau Ynys Môn ar lefelau 2017/18, ond oherwydd newid i'r ffordd yr asesir eitemau a gaffaelwyd y pen o'r boblogaeth (DA 9) nid yw'r targed o ran hyn yn cael ei gyflawni mwyach. Erys gwariant ar adnoddau i blant yn gadarn o hyd, ac mae'r gwasanaeth wedi cynyddu ei fuddsoddiad mewn adnoddau Cymraeg, yn unol â'r galw lleol, gyda nifer yr eitemau Cymraeg a fenthycir yn parhau'n uchel. Mae'r ddarpariaeth o gyfrifiaduron personol wedi parhau ar yr un lefel, ac er bod y defnydd a wneir ohonynt wedi lleihau (i 57% o 67%), mae hyn yn adlewyrchu'r ddarpariaeth uwch mewn rhai llyfrgelloedd yn sgil aiddosbarthu cyfarpar o safleoedd sydd wedi cau, gyda'r defnydd yn dal ymhlith yr uchaf oll yng Nghymru. Mae'r gwasanaeth yn parhau i gyflawni'r targedau ar gyfer cyflenwi ceisiadau, gan nodi ffigurau ar gyfer ceisiadau wedi'u cyflenwi o fewn yr awdurdod.

3.4 Arbenigedd a chapasiti (DA 13-16)

Rhodddwyd strwythur staffio newydd ar waith yn 2018/19, ond mae nifer o swyddi o fewn y strwythur hwn yn dal yn wag (gan gynnwys un swydd broffesiynol), ac fel y cyfryw mae Ynys Môn yn nodi gostyngiad bach mewn lefelau staffio cyffredinol ac nid yw'r naill darged staffio na'r llall yn cael eu cyflawni. Mae'r gwasanaeth yn nodi bod y broses recriwtio yn mynd rhagddi ac y dylai'r swyddi gael eu llenwi yn 2019/20, ac yn rhagweld y dylai hyn alluogi'r gwasanaeth i gyflawni'r targed ar gyfer nifer y staff proffesiynol, ond na fydd modd cyflawni'r gofyniad ar gyfer staffio cyffredinol. Mae arweinyddiaeth gymwysedig yn ei lle, ac mae'r gwasanaeth yn parhau i fuddsoddi mewn datblygiad proffesiynol. Mae cyfraniad gwirfoddolwyr, fel mewn blynyddoedd blaenorol, ond yn ymwneud â lleoliadau profiad gwaith, gyda'r gwaith i ddatblygu model gwirfoddoli ar gyfer llyfrgelloedd cymunedol y gwasanaeth yn parhau.

Mae cyfanswm y gwariant refeniw wedi cynyddu ychydig ers 2017/18, gyda gwariant y pen o'r boblogaeth uwchlaw'r lefel ganolrifol. Mae cyfanswm yr oriau agor blynyddol wedi lleihau, ar ôl cau dau fan gwasanaeth, ond mae'r gofynion o ran hyn yn parhau i gael eu bodloni, ac nid oedd unrhyw achosion o darfu ar wasanaethau heb eu cynllunio.

4 Cyd-destun strategol

Fel rhan o'r datganiad, gofynnir i'r awdurdodau roi gwybod sut mae'r gwasanaeth llyfrgell yn cyfrannu at flaenoriaethau a nodau strategol ehangach Llywodraeth Cymru. Mae Ynys Môn yn parhau i nodi ei gefnogaeth i nifer o agendâu, gan gynnwys dysgu, llesiant cymunedol, sgiliau ac adfywio'r economi, a thlodi. Nodir bod partneriaethau yn nodwedd gref ar lawer o'r meysydd gwaith hyn, gyda llyfrgelloedd yn darparu'r lle a'r cyfleusterau ar

gyfer amrywiaeth eang o weithgareddau a gwasanaethau. Byddai ychydig mwy o fyfyrion yn sylwadau ar y ffordd y mae datblygiadau a darpariaeth yn 2018/19 yn cefnogi'r meysydd hyn wedi bod yn briodol.

5 Cyfeiriad i'r dyfodol

Yn ei adroddiad ar gyfeiriad yr awdurdod yn y dyfodol a'i gynlluniau ar gyfer y gwasanaeth llyfrgell dros y flwyddyn ganlynol, mae Ynys Môn yn nodi y bydd y ffordd y darperir y gwasanaeth yn cael ei llywio gan Strategaeth y Gwasanaeth Llyfrgell ar gyfer 2017-2022, ond fel arall ni nodwyd unrhyw fentrau na datblygiadau penodol. Yn lle hynny, amlinellir y gwaith o dan y Strategaeth yn 2018/19, sef rhoi strwythur staffio newydd ar waith, cau dau fan gwasanaeth, a datblygu modelau cydweithio mewn dwy lyfrgell arall, gan weithio gyda chymunedau lleol. Byddai mwy o ffocws ar gynlluniau ar gyfer y gwasanaeth yn y dyfodol yn cryfhau'r elfen hon o'r datganiad.

6 Casgliad

Gwelwyd rhai newidiadau yn lefelau perfformiad gwasanaeth llyfrgell Ynys Môn yn 2018/19, wrth i'w broses drawsnewid gael ei chwblhau, gan ailffurfio'r seilwaith sy'n sail i'r gwasanaeth. Caewyd dau o'i bwyntiau gwasanaeth llyfrgell lleiaf, gan ei gwneud yn bosibl i ailddosbarthu'r staff a'r adnoddau, ac mae strwythur staffio newydd ar waith a ddylai sicrhau mwy o gapasiti ar ôl i'r broses recriwtio gael ei chwblhau. Serch hyn, mae'r staff wedi cyflawni arlwy estynedig o hyfforddiant, digwyddiadau a gweithgareddau yn 2017/18 er bod y rhan fwyaf o ddangosyddion allweddol eraill o ddefnydd llyfrgelloedd wedi parhau i ostwng. Rhagwelir gwelliannau wrth i'r gwaith marchnata, yr amserlen a'r llyfrgell symudol newydd ennill eu plwyf. O ganlyniad, dylai datganiad yr awdurdod ar gyfer 2019/20 ddarparu darlun cliriach o'r ffordd y mae rhoi Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell 2017-22 ar waith, ynghyd â newidiadau diweddar i ganghennau, yn effeithio ar berfformiad o dan y fframwaith.

ⁱMae e-adnoddau a brynwyd drwy danysgrifiadau a ariennir yn ganolog wedi cael eu heithrio o'r ffigurau caffael ar gyfer DA 9 yn 2018/19 er mwyn sicrhau bod y safon yn adlewyrchu strategaeth, buddsoddiad a pherfformiad unigol yr awdurdod yn gywir. Mewn rhai achosion, mae hyn wedi effeithio ar gyflawniad yn erbyn y safon o gymharu â 2017/18. Mae Ffurflenni Ystadegau CIPFA yn parhau i gynnwys ffigurau ar gyfer adnoddau a gynhyrchir yn ganolog.